

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä maaliskuuta 2019

317/2019

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 12, 21 ja 26 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 12 ja 26 § laissa 939/2018,

muutetaan 5–8 §, 9 §:n 3 momentin 2 kohta, 13 ja 14 §, 3 luvun otsikko, 15 §:n otsikko, 1 momentti ja 3 momentin 3 kohta, 16 §, 17 §:n 2 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 a §, 4 luvun otsikko, 22 §, 23 §:n 1 momentti, 27 ja 28 §, 29 §:n 1 momentti, 38 §:n 3 momentti, 41 §:n 1 momentti sekä 43–45, 48, 50 ja 52 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5, 8, 13, 14 ja 16 §, 19 §:n 2 momentti, 21 a, 22, 27 ja 28 §, 29 §:n 1 momentti, 38 §:n 3 momentti, 41 §:n 1 momentti sekä 43–45, 48 ja 50 § laissa 939/2018 ja 7 § osaksi laeissa 474/2017 ja 303/2018, sekä

lisätään lakiin uusi 14 a, 42 a, 43 a ja 43 b § seuraavasti:

2 luku

Katsastuslupa

5 §

Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia ja muita katsastustehtävien vähäisiä osia voi suorittaa myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (*tarkastuspaikka*). Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Tarkastuspaikoille asetettavista vaatimuksista ja toiminnan valvonnasta annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta. Rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

6 §

Katsastuslupa

Katsastuslupa myönnetään hakemuksesta, ja se oikeuttaa kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen määräaika-, valvonta-, rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin.

7 §

Katsastusluvun myöntämisen edellytykset

Katsastusluvun myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakijalla on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) hakija ei ole konkurssissa ja, jos hakija on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;
- 3) hakija on luotettava;
- 4) hakijan toiminta on järjestetty siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;
- 5) hakija pystyy varmistamaan toiminnan riittävän korkean laadun, ja hakijalla on laadunhallintajärjestelmien vaatimuksia koskevan standardin SFS-EN ISO 9001:2008 tai tätä uudemman kyseisen standardin vaatimukset täyttävä, akkreditoitun sertifiointielimen sertifioima riittävän laaja laadunhallintajärjestelmä, jossa on otettu huomioon katsastustoiminnalle säädetyt ja määrätyt vaatimukset taikka standardin SFS-EN ISO/IEC 17020:2012 tai tätä uudemman kyseisen standardin vaatimukset täyttävä akkreditoitu laatu järjestelmä;
- 6) hakijalla on asianmukaiset yhteydet liikenneasioiden rekisteriin.

Katsastuslupaa ei myönnetä, jos hakemuksesta tai olosuhteista muuten käy ilmi, että hakemukseen liittyvät järjestelyt on tehty katsastusluvun edellytyksiä koskevien säännösten kiertämiseksi.

8 §

Lupa raskaiden ajoneuvojen katsastukseen poikkeuksellisin edellytyksin

Jos seudun raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen tarjonta on puutteellista, Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää poikkeuslupan raskaiden ajoneuvojen katsastuksiin katsastusluvun haltijalle, jonka toimipaikan tilat tai laitteet eivät vähäisiltä osin täytä raskaiden ajoneuvojen katsastuksiin kohdistuvia tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Katsastuspalvelujen tarjonnan puutteellisuutta arvioidessaan Liikenne- ja viestintäviraston on otettava huomioon ainakin alueen raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen saatavuus, seudun tyypilliset asiointimatkat ja katsastusvelvollisuuden alaisten raskaiden ajoneuvojen määrä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava tässä pykälässä tarkoitettu poikkeuslupa, jos 1 momentissa tarkoitettu katsastuspalvelujen puutteellisuutta koskeva edellytys ei enää täyty. Peruutetun luvan mukainen toiminta on lopetettava viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun puute palvelujen tarjonnassa on poistunut.

9 §

Hakijan luotettavuuden arviointi

— — — — —
Hakijaa tai 1 momentissa tarkoitettua muuta henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana:
— — — — —

2) enintään viiden vuoden ajan aiemman toiminnan perusteella, jos hakija tai henkilö on toiminnallaan aiheuttanut muusta kuin tässä pykälässä tarkoitettusta syystä katsastusluvan peruuttamisen 43 a §:n nojalla; taikka

13 §

Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) yhtiömuodossa toimivalta hakijalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys yhtiön omistussuhteista;
- 2) selvitys siitä, miten hakija varmistaa toimintansa riittävän korkean laadun, ja selvitys 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua järjestelmästä;
- 3) selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;
- 4) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin;
- 5) selvitys siitä, miten hakija sekä yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määrävässä asemassa oleva täyttää hakemuksen mukaisen toiminnan vaatimukset.

14 §

Katsastusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7 §:ssä säädetyt edellytykset.

14 a §

Katsastustoiminnan aloittamista koskeva ilmoitus

Ennen katsastustoiminnan aloittamista katsastustoimipaikalla, katsastusluvan haltijan on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle ilmoitus, joka sisältää seuraavat tiedot:

- 1) toiminnan alkamisajankohta;
- 2) katsastustoimipaikan sijainti;
- 3) katsastustoiminnassa käytettävät toimitilat ja laitteet;
- 4) katsastustoimipaikalla tarjottavat katsastuspalvelut;
- 5) katsastustoimipaikan yhteyshenkilö.

Ilmoitus on tehtävä viimeistään 14 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Jos katsastusluvan haltija harjoittaa katsastustoimintaa usealla katsastustoimipaikalla, ilmoitus on tehtävä jokaisesta toimipaikasta. Katsastusluvan haltija on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuvista muutoksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen toimittamisesta ja sisällöstä.

Katsastajaa koskevat vaatimukset

15 §

Katsastajan luotettavuus

Katsastajan on oltava luotettava.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana:

3) enintään viiden vuoden ajan, jos hän on toiminnallaan aiheuttanut muusta kuin tässä pykälässä tarkoitettua syystä katsastusluvan peruuttamisen 43 a §:n 1 momentin 1 kohdan c alakohdan nojalla; taikka

16 §

Katsastajan luotettavuudesta päättäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää erikseen katsastajan pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko katsastaja luotettavaksi. Sakkorangaistukseen tuomittu tai määrätty katsotaan sopimattomaksi katsastustehtäviin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Katsastajan rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

17 §

Katsastajan ammattitaitovaatimukset

Katsastajalta edellytetään lisäksi alalle soveltuvaa ajoneuvojen korjaamokokemusta taikka vastaavaa kokemusta tai osaamista sekä jatkokoulutukseen liittyvää käytännön kokemusta katsastustehtävistä.

19 §

Katsastajan jatkokoulutus

Pääsyaatimuksena 1 momentissa tarkoitettun määräaikaikatsastuskoulutuksen kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksolle on kuuden kuukauden ajoneuvoalan korjaamokokemus taikka vastaavaa kokemus tai osaaminen.

21 a §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen

Edellä 17–19 §:ssä tarkoitettun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettu päätös toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyjen muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto. Tämän lain 32 §:ssä tarkoitettun jatkokoulutusluvan saanut koulutuksen antaja ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat järjestää hakijalle ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettun kelpoisuuskokeen.

Katsastustoimintaa koskevat yleiset vaatimukset

22 §

Katsastustoimipaikan toimintaa, toimitiloja ja katsastuslaitteita koskevat vaatimukset

Katsastustoimipaikan toiminta on järjestettävä siten, että katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti ja niiden riittävän korkeasta laadusta voidaan varmistua.

Riittävinä toimitiloina pidetään tiloja, joissa katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti ja säästä riippumatta. Katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti, jos katsastustoimipaikalla on katsastuksia varten laitteet ja varusteet, jotka soveltuvat toimipaikalla katsastettavien ajoneuvojen katsastuksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset kuhunkin katsastuslajiin soveltuvista katsastuslaitteista, katsastusvarusteista ja katsastustoimipaikan tiloista.

23 §

Tasapuolisuus katsastustoiminnassa

Katsastusluvan haltijan on suoritettava katsastuspalveluja, joita se on 14 a §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa kertonut tarjoavansa. Palveluja on tarjottava jokaiselle niitä halualle.

27 §

Katsastusasiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Katsastusluvan haltijan on lähetettävä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat Liikenne- ja viestintävirastolle säilytettäväksi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun katsastus on suoritettu loppuun. Liikenne- ja viestintävirasto saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa näitä todistuksia ja asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten.

Katsastusluvan haltijan on säilytettävä muut kuin 1 momentissa tarkoitetut katsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat. Määräaikaiskatsastusta koskevat asiakirjat ja tarkastustodistukset säilytetään vähintään kaksi vuotta ja muut asiakirjat vähintään 15 vuotta.

28 §

Katsastustoiminnan päätyminen

Katsastustoiminnan keskeytyessä tai päättyessä katsastusluvan haltijan on toimitettava katsastuksen suorittamiseen välittömästi liittyvät asiakirjat ja lomakkeet Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyynnöstä. Näihin asiakirjoihin sovelletaan muutoin, mitä 27 §:ssä säädetään katsastusasiakirjojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta.

29 §

Jatkokoulutuksen antaja

Katsastajien jatkokoulutusta antavalla on oltava Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa jatkokoulutuksen antamiseen. Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan myös yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjään

sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään jatkokoulutusluvan hakijasta ja jatkokoulutusluvan myöntämisestä.

38 §

Tietojen antaminen valvontaviranomaiselle

Katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltijoiden on viipymättä ilmoitettava toiminnasta vastaavien henkilöiden ja 9 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden vaihdoksista sekä muista toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle. Katsastusluvan haltijan on lisäksi ilmoitettava virastolle omistussuhteissaan tapahtuneista muutoksista.

41 §

Katsastetun ajoneuvon tarkastus

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi Liikenne- ja viestintävirasto saa heti katsastuksen jälkeen suorittaa ajoneuvolle katsastusta vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi Liikenne- ja viestintäviraston virkamies saa pysäyttää ajoneuvon ennen sen poistumista katsastustoimipaikalta. Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tarkastuksessa apunaan yksityistä palvelun tuottajaa, joka täyttää 40 §:n 2 momentissa säädetyt vaatimukset. Tarkastus tulee suorittaa siten, että siitä aiheutuu uudelleen tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle mahdollisimman vähän vaivaa.

42 a §

Testiauton käyttö katsastustoiminnan valvonnassa

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää katsastustoiminnan valvonnassa testiautoa, johon on etukäteen tehty tietyt viat. Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää testiautoa katsastustoimipaikoilla katsastuksessa ja arvioida testiautolle tehtyjen katsastusten tulosten perusteella katsastustoiminnan laatua kyseisellä toimipaikalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä testiautotoimintaa varten muutoksia testiauton rekisteritietoihin liikenneasioiden rekisteriin.

43 §

Katsastusluvan haltijalle annettava varoitus

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava katsastusluvan haltijalle varoitus, jos katsastusluvan haltija ei enää täytä katsastusluvan myöntämisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa katsastusluvan haltijalle varoituksen, jos on perusteltua syytä epäillä, ettei katsastusluvan haltija pysty varmistamaan katsastustoiminnan riittävän korkeaa laatua tai on jättänyt noudattamatta katsastustoimintaa koskevia muita säännöksiä tai määräyksiä taikka katsastusluvan ehtoja.

Jos varoituksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, Liikenne- ja viestintäviraston on ennen varoituksen antamista annettava luvanhaltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti.

43 a §

Katsastusluvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa katsastusluvan, jos:

1) katsastusluvan haltija annetusta varoituksesta huolimatta:

a) ei enää täytä katsastusluvan myöntämisen edellytyksiä;

b) ei pysty varmistamaan katsastustoiminnan riittävän korkeaa laatua; tai

c) on jättänyt noudattamatta katsastustoimintaa koskevia muita kuin a tai b alakohtaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä taikka katsastusluvan ehtoja; taikka

2) on ilmeistä, että katsastustoimipaikan toiminnassa havaittuja epäkohtia ei ole korjattu 43 b §:ssä tarkoitetussa määräajassa.

Edellä 1 momentin 1 kohdan b ja c alakohdan perusteella peruutus määrätään olemaan voimassa toiminnassa esiintyneiden puutteiden, rikkomusten tai laiminlyöntien vakavuuteen suhteutetun määräajan.

Katsastuslupa voidaan peruuttaa kokonaan, jos 1 momentissa tarkoitettu puute, rikkomus tai laiminlyönti on vakava tai olennainen eikä lievempää seuraamusta voida pitää riittävänä taikka 1 momentin 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettua epäkohtaa ei ole korjattu 2 momentin mukaisessa määräajassa.

43 b §

Katsastusten suorittamiskielto katsastustoimipaikalle

Liikenne- ja viestintävirasto voi katsastusluvan peruuttamisen sijasta enintään kuuden kuukauden määräajaksi kieltää katsastusten suorittamisen katsastustoimipaikalla, jos katsastustoimipaikalla on katsastusluvan haltijalle annetusta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta:

1) hyväksytty tai hylätty ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu;

2) jätetty noudattamatta katsastustoimintaa koskevia muita kuin 1 kohtaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi kieltää kokonaan katsastusten suorittamisen katsastustoimipaikalla, jos on ilmeistä, ettei katsastustoimipaikalla pystytä varmistamaan katsastustoiminnan riittävän korkeaa laatua.

44 §

Katsastusten suorittamiskielto ja varoitus katsastajalle

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa katsastajalle varoituksen, jos hän on katsastuksessa:

1) hyväksynyt liikenteessä käytettäväksi ajoneuvon, jossa on ollut vaarallinen vika tai puutteellisuus;

2) hyväksynyt tai hylännyt ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu; tai

3) jättänyt noudattamatta katsastustoimintaa koskevia muita kuin 1 tai 2 kohtaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi enintään kuuden kuukauden määräajaksi kieltää katsastajaa suorittamasta katsastuksia, jos hän annetusta varoituksesta huolimatta menettelee 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

45 §

Väliaikaiset toimenpiteet katsastustoiminnan puutteiden johdosta

Jos on ilmeistä, että katsastusluvan haltijan tai katsastajan katsastustoiminnassa on olennaisia puutteita tai väärinkäytöksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi väliaikaisesti kieltää katsastusluvan haltijan katsastustoiminnan harjoittamisen ja katsastajan katsastusten suorittamisen sekä tarvittaessa estää katsastusluvan haltijaa tai katsastajaa käyttämästä liikenneasioiden rekisteriä ja tallettamasta tietoja tietojärjestelmään. Väliaikainen kieltö sekä käytön ja tallettamisen estäminen ovat voimassa, kunnes katsastusluvan peruuttamista tai katsastajan katsastusten suorittamisen kieltämistä koskeva asia on lopullisesti ratkaistu 43 a tai 44 §:n nojalla. Asia on ratkaistava ilman aiheutonta viivytyksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja väliaikaista kieltöä sekä tietojärjestelmän käytön ja tallettamisen estämistä koskevia päätöksiä on noudatettava päätöksistä tehdyistä valituksista huolimatta.

48 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenne- ja viestintävirastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja liikenneasioiden rekisteristä katsastusluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä, 10 ja 16 §:ssä tarkoitettua päätöksentekoa ja 6 luvussa tarkoitettua valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa 43 ja 43 a §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden yhteydessä katsastusluvan haltijalle sekä 10 ja 16 §:ssä tarkoitettujen päätösten yhteydessä päätöstä pyytäneelle katsastusluvan hakijalle tai 9 §:ssä tarkoitettulle henkilölle sekä päätöstä pyytäneelle katsastajalle.

50 §

Uhkasakko

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tämän lain nojalla antamansa käskyn tai kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

52 §

Virkavastuu

Katsastajaan katsastukseen liittyvissä tehtävissä, katsastajien jatkokoulutustoiminnasta vastaavaan henkilöön ja jatkokoulutusta antavaan henkilöön jatkokoulutukseen liittyvissä tehtävissä sekä 5, 40 ja 41 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia suorittavaan henkilöön kyseisissä tehtävissä sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2019.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva katsastuslupa on voimassa 31 päivään joulukuuta 2019 ja sen nojalla katsastustoimintaa harjoitetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

317/2019

Helsingissä 15 päivänä maaliskuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner